

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hozva:	
Éves évre	30-
Fél évre	18-
Negyed évre	9-
Egy hónap	3-
Egyes szám	10 Hfl.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-u. 12.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:	
Éves évre	30-
Fél évre	18-
Negyed évre	10-
Egy hónap	3-50
Tábori posta	4-
Egyes szám	10 Hfl.

Kiadóhely:

Deák Ferencz-u. 12.

Szterényi missziója meghiusult.

Holnap tesz jelentést a királynak.

Az alkotmánypárt. Károlyi Mihály és a munkapárt Szterényi ellen.

Budapest, április 25.

Politikai körökben konstatálják, hogy Szterényi akciója meghiusultnak tekintendő. Az újságírók ma este kérdést intéztek Szterényihez misszióját illetően, azonban kitérő választ adott, majd hozzátette:

— Holnap még tárgyalok, este Bécsbe hazom és jelentést teszek a királynak.

Windischgrätz herceg szintén Bécsbe utazik.

Hogy a király döntése mit fog hozni, természetesen nem lehet előre tudni, valószínű, hogy Öfelsége ismét Wekerle-t fogja megbizni kormányalakítással.

Az Országos Kaszinóban ma este 8-an, a Zichy- és Szterényi-féle csoportok rajai értekezletet tartottak s megállapították, hogy Szterényit támogatták volna, azonban letért a kompromisszumos alapról,

Budapest, április 25.

Szterényi József miniszterelnökségét hiúság és megállapítható ellenszenv fogadta első pillanatban, aztán, hogy Szterényi megállapításai egyre több eredménnyel kecsegtettek, megdöbbenés érzése vett erőt a lelkeken. Azt valóban nehéz megérteni, miért éppen Szterényi következik? Miért kellett megbuknia a Wekerle-kormány, amelyben legelőször olyan térfiak foglaltak helyet, mint Apponyi és Vázsonyi, akik legalább saját szemszögben garanciát nyújtottak arra nézve, hogy a kormányprogram nem fog mézes-mazsos szavak árjában elsikkadni.

Szterényi újat nem hozhat. Választójog nélkül nem sikerülhet maradandó kabinet szervezése s egészen bizonyos, hogyha nem jönnek is ezuttal a kormányalakítási törekvések, a Szterényi-kabinet tisztavág-életű lesz, Szterényi — ugyátszik — nem is akar mást, mint időt nyerni, az ismert közmondás erejében lakodva. Azt reméli, hogy az idő a gyenge Szterényi-kormány megerősödését és meghozatalát szolgálja. Ez a szándék nyilvánul meg a szociálistákkal való tárgyalásaiban s abban a nyilatkozatában, amely állítólag hűen tükrözteti a munkások álláspontját. Eszerint:

A szocialista párt követeli, hogy a kormány kinevezésével egyidejűleg királyi kézirat jelenjen meg, amely szerint a korona ragaszkodik a lemondott kormány javaslatában már megadott mértékhez. Kívánja a párt, hogyha a kormány ezt a javaslatot őszig nem tudná megvalósítani, szeptemberben, legkésőbb

októberben oszlassa fel a parlamentet. Követeli a párt a választójog priuszát, személyi garanciákon kívül pedig a reakciós rendelkezések felfüggesztését, a cenzura liberálisabb kezelését és a gyülekezési jog tiszteletben tartását.

Hir szerint Szterényi megegyezésre is jutott a szociáldemokratákkal, ami azt jelenti, hogy legalább őszig élhet a Szterényi-kormány.

Fontos nyilatkozat hangzott el ma a képviselőházban Apponyi részéről. Az ő felszólalását megelőzően Wekerle miniszterelnök érzelmes szónoklatban bucsuzkodott és szerencsét kívánt Szterényi vállalkozásának, felette rezignált hangon, mert hát keserű vigasztalás gratulálni a legjobb barátoknak is, ha az kitart a helyemről. Wekerlével ellentétben Apponyi Albert gróf nyíltan állást foglalt Szterényivel szemben s kijelentette, hogy nem támogatja oly kormányt, amely a választójogi programból engedményeket tesz s azt sem titkolta el, hogy ő áthidalhatatlannak tartja kompromisszum differenciáit. Apponyi ezek szerint nyíltan állást foglalt Szterényi ellen, akinek hívei így nagyon megapadtak.

Legfőbb támogatója, Zichy János gróf is elhidegedett tőle, mert Szterényi a legkülönbözőbb álláspontok között ingadozik. Előbb a koncentrációra alapította kormányát s ezért a munkapárt hallgatólagosan támogatta. Nem szünt meg azonban azokkal a pártokkal sem tárgyalni, amelyek eleve elvetnek mindenféle egyezkedési kísérletet a munkapárttal. Sikere itt sem volt s ma már oda jutott, hogy a rá nézve a kedvezőbbé fordult helyzet ismét alaposan elromlott.

Szterényi gerinctelen politikájára nézve különben világot vetnek

Károlyi Mihályval folytatott tanácskozásai.

Szterényi tegnap délután felkereste Károlyit s közölte vele, hogy a választójogi kérdés október közepéig ki lesz kapcsolva, addig is a kormány, mint kifejezetten átmeneti, ideiglenes kabinet két havonként kér indemnitást a Háztól.

Károlyi azt felelte erre, hogyha királyi kézirat garantálja azt, hogy a Vázsonyi-féle javaslat elutasítása esetén házfelosztás következik, nem foglal állást a kormány ellen.

Szterényi a királyi kéziratra nézve nem tett ígéretet, csupán azt helyezte kilátásba, hogy kormánynyilatkozat fog elhangzani erre nézve.

Károlyi azt válaszolta erre, hogy ez esetben darabont-kormányának fogja tekinteni Szterényi kabinetjét s mint ilyen ellen a legelősebben fog harcolni.

Megkérdezte még, hogy a Szterényi-kabinetben kik volnának a választójog zsiránsai?

Szterényi Tóth Jánost és Sebess Dénest nevezte meg. Károlyi erőteljesebb támogatókat kívánt s a maga részéről Ugront ajánlotta, mint belügyminisztert, Székely Ferencet, mint igazságügyminisztert. Szterényi nem fogadta el Károlyi-proponcióját, mire Károlyi pártértekezlet elé bocsátotta a kérdést, a párt pedig mindenben helyeselte Károlyi eljárását. Tóth János, erről értesülve, közölte Szterényivel, hogy nem vállalja a belügyminiszterséget.

Ismét Tisza.

A Szterényi-kormány esélyei óráról-órára változnak. Szterényi kapkod fűhöz-fához s ma délután ismét egy óra hosszáig tanácskozott Tiszával. A tárgyalások eredménytelenek voltak ezuttal is.

Pallavicini cikke.

Politikai körökben feltűnést keltett, hogy Pallavicini államtitkár a „Pester Lloyd“ mai számában közölt cikkében igen élesen állást foglalt Szterényi ellen s azt a leleplezőszerű állítást publikálta Windischgrätz hercegről, hogy ő győzte meg a királyt arról, hogy a rekvirálás miatt lehetetlen megejteni a választásokat. Windischgrätz erre nézve szintén nyilatkozott s kijelentette, hogy a közlekedés kérdését ő nem hozta összefüggésbe a választójoggal.

Anémetek megközelítették Amienst.

London, április 25.

(Reuter.) Az „Evening Standard“ jelenti, hogy a mai ütközetekben a németek Amiens irányában előnyomultak.

Berlin, április 25.

A Wolff-ügynökség esti jelentése közli: Sixt von Armin tábornok heves harcokat vív a Kemmel-hegyért.

Budapest, április 25.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(HIVATALOS.) Olasz arcvonal: Nem volt lényeges harci esemény.

Albániában a Devoli felső folyásánál a legutóbbi napokban francia előretöréseket visszavertünk.

A vezérkar főnöke.

Berlin, április 25. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: A Lys menti csataterén a franciáknak a vleugelhői magaslat ellen intézett erős ellentámadása az ellenség súlyos veszteségei mellett meghiusult.

Helyi küzdelem folyt Bethunetől északnyugatra, Festhubertnél és a Scarpe mindkét oldalán. A Sommetől délre, az angolokat és franciakat Villers Brotteaux mellett és attól délre megtámadtuk. Nehéz küzdelemben egyengette magának az utat gyalogságunk az ellenség géppuska fészkein át. Páncélos kocsik hathatósan támogatták Hangard helységet, amelyért sokszor folyt a küzdelem, elfoglaltuk.

Az Avre nyugati partján venalainkat a Castellitől északnyugatra fekvő magaslatokig toltuk előre. Az ellenség az egész nap folyamán a harcmezőn készenlétben levő és hátulról előtett segélysapataival heves támadásokat intézett, melyek véresen összeomlottak.

Az elfoglalt területen az éj folyamán elkezdődött küzdelem folyt. — 2000-nél több francia maradt közöttünk. Négy ágyut és számos géppuskát zsákmányoltunk.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff,
első főszállásmeister.

Szterényi és Windischgrätz.

Az „Ujság” számára írta: Dr. Kalmár Antal.

Hogy illik össze ez a két név? Ugy illik össze, hogy a Wekerle-kabinetben miniszterterütsaikk ellen frontot csináltak, nem Budapesten, hanem Bécsben. A kijáró Windischgrätz volt.

Windischgrätz! Van-e, ki e nevet nem ismeri? Hisz ez Bécsben fogalmat jelent — Magyarország ellen. Mi a cél? Bécsben ma az a legfőbb cél, hogy Magyarországon minél több élelmiszert rekvirálhassanak Ausztria számára. Itt se Bécs, se Windischgrätz nem ismer határt. Bécsben azzal nem törődnek, ha a bugaci kismagyar megdöglik is éhen, csak a „hü” csehek tömhessék a hasukat magyar kenyérrrel és magyar hussal! Ezért rekvirálják ma már harmadszor végig Magyarországot olyan vérlázító katonai brutalitással, amire csak egy Windischgrätz képes.

„Unbedingte Unterwerfung” — mondta 1848-ban Windischgrätz öregapja, — s ugyanezt kiáltja ma az unoka. Kérem: egy Windischgrätz! Ugyan mit várhat a magyar nép egy Windischgrätztól?! A história pedig örökké fog bámolni, hogy a magyar rekvirálásokat egy Windischgrätzre bizhatták, akif különben a magyar politikai körökben elsőrangú seftelők tartanak.

Már most Bécsnek ma különösen kell az olyan ember, mint Windischgrätz. Ezért trafikáltak Bécsben együtt és anynyiszor: Windischgrätz, Landwehr (az osztrák közlelmezési miniszter) és — Szterényi.

Tres faciunt collegium. A terv világos: a bécsi politika végrehajtására Magyarországon ma senki sem alkalmasabb Windischgrätznél és Szterényinél, aki különben Tisza mellett mint az osztrák gazdasági közösségnek a legnagyobb imádója ismeretes — Magyarországon. Ennek a politikának könnyű volt megnyerni a császárt is, s ezért merte Windischgrätz miniszterterütsaikk szemébe mondani: Magyarországon rekvirálni és választani egyszerre nem lehet. Előbb rekvirálni kell: ez ma a császár, Windischgrätz és Szterényi politikája.

És a választói jog? Erre is rákérülhet a sor, majd a rekvirálások után. Hiszen gazdag aratás, tehát gazdag rekvirálás ígérkezik Magyarországon!

Jellemző különben a bécsi politikára, hogy amit a Wekerle-kormány nem tudott produkálni, t. i. az országgyűlés feloszlását: azt Szterényi már hozza magával. Nos, és mi lesz akkor, ha Szterényi a parlamentben nem támaszkodhatik se a mai kormánypártra, se a Károlyi-pártra? Azt hiszitek, hogy ebben az esetben nem fog támaszkodhatni a munkapártra? Választat és kidobja An-

drássyékát, kidobja Károlyiékat és triumpfussal ereszti be Tiszáékat. Hiszen Szterényi jóvendőbeli céljaihoz keresve találhat kitünőbb materiát a kezeügyelő eső Tiszáéknál.

Igaz a, majd elfelejtettem. Windischgrätz negyven millió korona értékű bort adott el Németországnak. Honnan van Windischgrätznek ennyi bora? Hogy is mondták valamikor Lónyayra: Ne illik a miniszternek gazdagodni akkor amikor az ország — szegényedik! Pláne egy közlelmezési miniszternek!

Apponyi polemizál Wekerlével.

Nem helyezi kilátásba támogatását Szterényi-
nek. — Állást foglalt a megegyezés ellen. —
Fényes László leleplezése Vázsonyiról.

Budapest, apr. 25.

A képviselőház mai ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök.

A napirend során

Barta Ödön, a pénzügyi bizottság elnöke ismerteti és elfogadásra ajánlja az indemnitási javaslatot.

Bizony Ákos szólalt fel elsőnek és azt fejtegeti, hogy pártja nem szavazza meg az indemnitási javaslatot, mert nem tudja, hogy milyen politikai irányba lesz a lemondott Wekerle-kormány után következő új kormány.

Polónyi Géza szólott ezután. Elvi szempontból nem helyesli az indemnitási javaslat megszavazását. Elég volna egy hónapi indemnitás is, mert egy ismeretlen kormánynak adjuk.

Tévedés — mondotta — azt hinni, hogy a királyi ígéret radikális választójogot tartalmaz. Felolvassa ennek bizonyítása céljából a királynak Tisza Istvánhoz intézett kéziratát. Hivatkozik arra, hogy a király olyan választójogot akar, amely Magyarország érdekeit mindenképp megóvjá. Foglalkozik ezután a cenzura kérdésével. Támadja a cenzura kezelését, mert azt nem az állam, hanem egyes személyek érdekében gyakorolják. Aggodalmat keltő, hogy folytonosan kisebbségi kormány viszi az ügyeket. Követeli végül, hogy a pártok egyezzenek meg a választójog kérdésére nézve és a megegyezés alapján alkossák meg ezt az életbevágó javaslatot.

A miniszterelnökhöz azt a felszólítást intézi, hogy a választójogi reform dolgában a közvéleményt ismertesse meg az igazi helyzettel.

Wekerle nem óhajt az indemnitással szemben felhozottakra reflektálni, csak Polónyinak válaszol, aki felhozta, hogy titkos értekezleten tanácskoztak a választójogról. Kijelenti, hogy többen a kormányból igenis tanácskoztak Tiszával, Teleszkyvel, Bethlennel, talán hétszer jöttek össze, messzemenő tanácskozásba azonban nem bocsátkoztak. Céljuk volt olyan választójogi törvényjavaslatban megállapodni, mely annyira kiterjeszti a jogot, hogy a közeljövőben a kérdés ne lehessen aktuális. Megjegyzi, hogy az ellentétek nem olyan nagyok, hogy megfelelő jóakarattal ne lehessen megegyezést létrehozni. (A munkapárt tapsol.) A maga részéről is támogatja a megegyezést, ha az nem jár messzemenő változtatásokkal a törvényjavaslaton, mert egész politikai helyzetünk úgy kifelé, mint befelé együttes erőt, a gazdasági munka gyors felvételét kívánja, mert jóvendőnköt kockáztatjuk, ha azonnal nem látunk munkához. Az ország nagy bajokkal küzd, számos rossz termés akadályozta a munkát, de a politikai helyzet bizonytalanságán a jó termés sem segíthet. A választójog érdekében szükegesnek tartja, hogy a jogkiterjesztés mielőbb fogantossá váljon. A választójog kérdése a programmi egyéb pontjaira, különösen a nemzeti hadsereg megalapítására csak kiinduló pont lehet. Hivat-

kozik programjának szociális voltára. A kormány lemondásának oka, hogy a kisebbségi kormány fegyvere a nemzetre való apellálás, házfelosztás joga kétségesse vált. A választójog mértéke tekintetében a kormányban különbség nem volt, csakis abban volt, hogy egyikünk kevésbé, másikunk inkább akarta megegyezést. Ha a dolog mélyére tekintünk ezen differenciákat is ki lehetett volna egyíteni. Elfoglalt elvi álláspontjához mindegy ragaszkodni fog. Azon miniszterterütsaikk, akik talán nem kötöttek le magukat annyira, legjobban meggyőződésük szerint tovább szolgálják kibontakozást a választójog sérelme nélkül. Öfelsége semmi tekintetben sincs kötve, és magasabb irányelvei vannak a jogok kiterjesztésében. Köszöni Polónyinak, hogy megvédte a cenzura kérdésében sohasem akarta a sajtót befolyásolni. Lehet, hogy bucsut mond állásnak, de nem bucsuzik el a közleltől.

Haller István személyes megtámadás címén szól.

Fényes László szerint a kormány helyettese, hogy lemondott, a nemzetre kell apellálni. Támadja az igazságügyminisztert, aki belezott a sajtószabadságba. Elmondja, hogy Diener-Dénes József ujságíró pacifista címé miatt Vázsonyi iniciatívájára letartóztatott. Később kiengedték, semmi adat nem volt ellenük. Ugyanakkor Vázsonyi összeveszett Károlyival. Ezért azon tény miatt, hogy Károlyi a háború előtt Sonninónak egy névjegyet írt, Vázsonyi Károlyi ellen hadbíróági eljárást indított, akarta tartóztatni. Károlyi és mások telefonmost is cenzura alatt áll. Időközben Diener-Dénes Józsefet, aki Bécsbe utazott, gyanítva, hogy esetleg valami kompromittáló lesz nála Károlyi nézve, elfogatták, megmotozták, de semmit nem találtak, pedig még a fogkeféjét is szétszedték. Most, hogy a politikai taktika követeli, Vázsonyi ismét jón van Károlyival. Az élelmezés miniszterterütsaikk bírálja.

Ülés vége 2 órakor.

A délutáni ülés.

A délutáni ülést fél 4 órakor nyitja meg Szécsényi alelnök.

Fényes László kéri a kormányt, gondolkodjék a vetőmag biztosításáról. A rekvirálás abszurditásáról beszél. Meg kell kimélni a népet a tulzások ellen.

Jánossy Zoltán: A rekvirálás éppúgy sújtja a városi lakosságot, mint a falusiakat. Felhívja a jóvendő kormány figyelmét a szegények nyomorúságára. A központok milliókat azokat kell támogatni. Ausztriában a múlt évben 300,000,000-t költöttek olesó husra, 300,000,000 rona 60 fillérjével. Veszedelemben látja a választójogot, semmiféle olyan kormányt nem támogat, mely valamit a választójogból lecsukszik.

Apponyi beszéde.

Ezután Apponyi szólal fel. Sohasem tartotta az indemnitást bizalmi kérdésnek, de me-

den elvek felett toronymagasságban áll, h...
 oszkodni kell a költségvetés legális alapjá-
 konstatálja, hogy a választójogi javaslat
 különböző felfogások kompromisszumának ered-
 ye, hogy nyugvópontra jusson a kérdés.
 vagyok azon szerencsés helyzet-
 ra, hogy oszthassam a miniszterelnök
 nézetét, hogy a differenciák nem
 an áthidalhatatlanok, hogy ne le-
 ne megegyezni. (Nagy mozgás.) Ha ez
 a, akkor a kormány nem határozta volna el
 pondását. A jelen körülmények között rend-
 komoly dolog választani. (Kiáltások jobb-
 Erkölcsei lehetetlenség!)

Apponyi: Nem fogom letagadni, se elma-
 zni amit mondtam, de ismerem más erkölcsi
 tetlenséget is, azt, hogy a nyolc év előtt
 választott képviselőház (Nagy zaj jobbról)
 állja véges-végig a szükséges reformoknak.
 Tisza közbeszól: Ugyan!

Apponyi: És hatalmi állást foglal el a
 ség, mely ma már nem a nemzet több-
 képviselete. (Taps a baloldalon, ellentmon-
 jobbról.) Miután már a megállapított hatá-
 tul nem lehet anélkül, hogy nagyobb iz-
 galmat, nyugtalanságot, bizalmatlanságot ne éb-
 rezzenek a nép széles rétegeiben (Ellentmon-
 munkapárton), ezért nem is helyez-
 ki kilátásba támogatását olyan kor-
 my részére, mely a megegyezésben
 akarna menni a megszabott hatá-
 rcen. Nem szabad, hogy a népben az a
 győződés keletkezhesse, hogy az intelli-
 giával, a birtokososztállyal, a mai vezetők-
 váló minden megállapodás reá nézve be-
 ással végződik. Ez országos érdek. (Taps
 baloldalon.) Olyan választójogot tart szüksé-
 gek, mely az országban békét teremt. Hogy
 egegyezéssel a parlamentben békét lehet
 menteni, elhiszi, de az országban nem.

Utána Tisza szólalt fel és konstatálja,
 Apponyi szavai politikai multjával elle-
 van vannak, mert annakidején ama pártnak
 re volt, mely a munkapárt indemnitását
 obstruálta. Kijelenti, hogy az erkölcsi lehe-
 tséget Apponyi szeptemberben enyhíteni
 zezett, de a munkapárt saját szavait olvasta
 Allítja, hogy a választójogi kérdésben al-
 ányos tényezők között nincs kiegyenlíthe-
 ellentét. Aláírja, amit Wekerle a délelőtt
 dított, a megegyezésre keresni kell és meg-
 találni a módot. Rettenetes felelősséget
 nek magukra azok, akik ezt megakadályoz-
 (Taps jobbról.)

Pop-Csicsó István az indemnitás ellen szó-
 fel. A románok sérelmeit panaszolta.

Urmánczy holnapra kérte halasztani be-
 zét. A vitát megszakítják.

Szász Pál, a mentelmi bizottság előadója
 rti Baross János és Hámori László men-
 ti ügyét. Hámorira kimondották a sürgős-
 séit. Ülés vége nyolckor. Legközelebbi ülés
 nap lesz.

Amerika terjeszkedik Kinában.

Izgatott hangulat Japánban.

London, április 25.

A „Times” jelentése szerint a japán
 izgatott hangon foglalkozik a kér-
 sel, hogy Amerika átvette a kelet-kinai
 utak vezetését. A japán sajtó szerint
 az eljárás alkalmas arra, hogy meg-
 ltsa a jó viszonyt Japán és Amerika
 közt s az antant ügyét is csak rosszab-
 lja.

Élvezet képes lapok nagy választék-
 ban kaphatók a
 Gombos-papírüzletben, Deák Ferenc-u. 12

Renitens vasutasok.

Börtönbüntetés az engedetlenségért.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Békében talán soha, de a háboruban
 többször megtörtént, hogy a szolgálatra kiren-
 delt vasutasok, különösen pedig forgalmi alkal-
 mazottak megtagadták a szolgálat teljesítését.
 Elhatározásuknak azonban sohasem valami ethi-
 kai indok volt a rugója, hanem önérdék, kénye-
 lemszeretet, vagy ami még ritkábban történt
 meg, azért nem akartak a parancsnak eleget
 tenni, hogy bűneiket elpalástolják.

Igy csinált Nagyszébenben két vasuti fé-
 kező is, ám ezek porul jártak. Engedetlenség-
 gükért súlyos börtönnel kellett lakolniuk. Fial-
 kovszky máv. vezénylőtiszt ez év január 16-án
 azt a parancsot adta Juhász Sándor kíségető
 fekezőnek, hogy menjen ki Sellenberk állomásra
 váltókezelőnek. Az alig 20 éves Juhász ahelyett,
 hogy feljebbvalója parancsát teljesítette volna,
 kijelentette, hogy az istennek sem megy. Erre
 a vezénylőtiszt utasította, hogy menjen haza
 Nagyváradra. Ezután Vadnai Lajos kíségető féke-
 zőhöz fordult, akit arra utasított, hogy ugyan-
 csak hasonló szolgálattétel végett Olthid kitérő
 állomásra utazzon ki. Vadnai Lajost is Nagy-
 váradról rendelték ki Nagyszébenbe s hogy ő
 se legyen külön a társánál, a szolgálatot szün-
 tén megtagadta. Az üzletvezetőség feljelenté-
 sére a két renitens vasutas ellen a nagyszébeni
 ügyészség hivatali kötelesség megtagadásának
 büntette címen emelt vádat, mert ahelyett,
 hogy a parancsot teljesítették volna, napokig,
 egészen letartóztatásukig Nagyszébenben tar-
 tózkodtak.

Védelmükre a törvényszéki tárgyaláson
 vádlottak azt adták elő, hogy a szolgálati uta-
 sításnak azért nem tehetek eleget, mert fertőző
 börtönbetegségük volt és a vasuti pályaeorvos ezért
 orvosságot rendelt és 4 napi szolgálatmentes-
 séget adott.

A tárgyalás rendjén ez a védekezésük
 fiasköval végződött.

Beigazolást nyert ugyanis, hogy nem be-
 tegségük miatt tagadták meg a szolgálat telje-
 sítését, hanem azért, mert lakásukon több ezer
 koronát érő és a vasuton összelopkodott árut
 rejtgettek, amit nem akartak felügyelet nélkül
 hagyni. Ezt a lakásukon tartott házkutatás igaz-
 zolta, amikor megtalálták a vasuti pályaeorvos
 által írt, de el nem készített recepteket is.
 Mindezek alapján a törvényszék úgy Juhászt,
 mint Vadnait, egyenként 8—8 havi börtönrre
 ítélte el.

Az ítéletet a vádlottak súlyosnak találták
 és enyhítésért a kolozsvári ítélőtáblához feleb-
 beztek. Több szerencsésük itt sem volt, mert a
 felebbviteli bíróság ugyanazon indok alapján,
 mint a törvényszék — büntetésüket helyben-
 hagyta.

HIREK

— (Hadisegélyesek ügye és a független-
 ségi párt.) A Függetlenségi Pártkör legutóbbi
 összejövetelén, miként politikai válságok idején
 szokott előfordulni, különösen szép számmal
 jelentek meg a tagok s úgy a belügyi, mint a
 külügyi események megvitatása közben a hadi-
 segély most folyó kiosztása felett is élénk esz-
 mecserét folytattak. — Dr. Apáthy István elnök
 mindenekelőtt leszögezte, hogy a vezetése alatt
 működő párt sohasem zárkózott el a kisembe-
 rek jogos panaszai elől és így a pártvezetőség
 most is mindent elkövetett, hogy a hadisegé-
 lyesek illetményeikhez juthassanak. Több fel-
 szólalás rendjén megállapítást nyert, hogy a
 hadisegély-ügysztyál folyó hó 18-ika óta
 600.000 korona hadisegélyt folyósított mintegy
 2000 család részére és nagy személyzettel ki-

egészítve állandó permanenciában nagy szorga-
 lommal azon fáradozik, hogy rendre minden-
 kire minél előbb reá kerülhessen a sor. — Ha
 azonban, akár a kiszámításnál, akár az igény
 megállapításánál valakit netán tévedésből sére-
 lem ért, minden jogos panasz vizsgálat tár-
 gyává fognak tenni. Különben az elkeseredett
 kedélyek lecsillapodásának jeléül Kenderesi
 Sándor párttag adott kifejezést hálájának a
 hadisegélyesek nevében a pártvezetőségnek, a
 városi hatóságnak és az államnak a nyújtott
 támogatásért, maga is elítélve azokat a félre-
 vezetett és meggondolatlan tüntetőket, kik pol-
 gártársaiknak ok nélkül kárt okoztak.

— (Porzolt Kálmán előadása.) Az „Esti
 levelek” népszerű írója, Porzolt Kálmán, teg-
 nap délután a színházban előkelő hölgyközö-
 nység előtt tartotta meg előadását. „Leckék a
 házasságból” volt első előadásának címe és
 ebben az előadásában lebilincselő szellemesség-
 gel vezette hallgatóságát a szerelem és a há-
 zasság etikájának labirintusában. Előadásának
 második részében a színpalak titokzatos világát
 ismertette meg, felelevenítve a régi neves ko-
 lozsvári színészek életének jellemző epizódjait.
 A közönség zajos tapsokkal honorálta az érde-
 kes és tanulságos előadást.

— (Kiszarolt anyakönyvi okiratok.) A ko-
 lozsvári rendőrség nagy hajszát indított a Ko-
 lozsvár környékén kóborló cigányok összegyűj-
 tésére. Sikerült is mintegy 30 cigányt össze-
 gyűjteni, akik közül egy páran keresztlevelekkel
 akarták bizonyítani, hogy ők kolozsvári illető-
 ségűek. Nagy önbizalommal szedegették elő
 szutykos tarisznyájukból az irásokat. Ezek kö-
 zött volt 3—4 olyan keresztlevél, amit a mo-
 nostori r. kath. plébánia állított ki. A kereszt-
 levelek bal felső sarkában egy kis figyelmeztető
 felírás volt. Vigyázat, anyakönyvi adataikat
 hiányosan mondották be — így szólt a figyel-
 meztetés. A rendőrség tegnap kihallgatta Kolin
 István r. kath. plébánost, a keresztlevelek ki-
 állítóját, aki elmondta, hogy a cigányok egy-
 szer olyankor toppantak be a parochiára, mi-
 kor senki sem volt ott. Fenyegető hangon kö-
 veteltek keresztlevelet, mert ha nem — mon-
 dották —, mindent összezuznak. Kényszerhely-
 zetében eleget tett a cigányok követelésének.

— (Nevelői, korrepetitori állások közve-
 titése.) Tisztelettel hívjuk fel a tek. tanügyi
 körök és a m. t. nagyközönség figyelmét, hogy a
 kolozsvári „Középiskolai Tanárjelöltek Segítő
 Egyesülete” mindenféle megkeresésnek (tanári,
 nevelő-korrepetitori állások betöltése — szak-
 szerű, tudományos kivitelek) készségesen ren-
 delkezésre áll. Megkeresések elintézését Besse-
 nyey Elemér (Közp. Egyetem, Földrajzi Semi-
 narium) végzi.

— (Segéd munkás törőt) jó heti fizetése
 felvesz a Gombos-papírüzlet, Deák Ferenc-u. 12

— (A hadisegélyesek [régiek] közül még
 igen sokan nem jelentkeztek az új összeírásra,
 onélkül pedig segélyigényük el nem bírálható s
 így természetesen új könyvecskét sem kaphat-
 nak mielőtt jelentkeztek volna. A hadisegély-
 ügyosztály felhívja őket, hogy délelőtt 10 és 12
 óra között mielőbb jelentkezzenek.

— (A tisztviselők beszerzési csoportja) tu-
 datja, hogy tagjai között a bevásárlási köny-
 vecskén megjelölt napokon folyó hó 27-étől
 kezdődőleg a lisztjáromlásra felül I. minőségű
 (Prof. dr. Riegler-féle) és II. minőségű (gyári
 áru) tarhonya, továbbá naponta — amíg a készlet
 tart — aszaltalma és nyári szalámi kerül szét-
 osztásra. — A kertészkedő tisztviselők csakis
 ma, pénteken délután 2—7 óráig vehetnek át a
 pénzügyi palotában 12 K ellenében 40 kg. vető-
 burgonyát. Az alsóvárosi csoport tagjai szombat
 délután kaphatnak még karaláb-, zeller- és pa-
 radicsom-palántát.

— Férfi és női panama-kalapok
 tisztítását vidékre is vállalja a Kolozsvári
 Központi Nőikalap Divatáruház, Kolozsvár,
 Deák Ferenc-utca 12. sz.

— (Nyomdász-tanoncot) felvesz a Gombosnyomd. A feltételek ugyanitt megtudhatók.

— (Az Európa-kávéházban) esténként *Dudus* és *Albi* muzsikál.

— (Reklam hirdetés) az *Ujság* vasárnap reggel megjelenő számára felvesz a kiadóhivatala, Deák Ferenc-u. 12.

Irodalom és művészet

*

A Hegyi-hangverseny. A Zeneakadémia kitűnő tanárának, Hegyi Emánuel zongoraművésznek, Triteano Veturia énekművész nő közreműködésével szombaton tartandó hangverseny a jegyek elővételeiből ítélve bizonyára zsufolt teremben és disztigvált közönség előtt fog lezajlani. A műsor ez: 1. Beethoven Es-dúr sonata Op. 31. No. 3. Hegyi E. 2. Schumann: a) Der Knabe mit dem Wunderhorn, b) Aufträge, c) Ich pralle nicht, d) Er ist! s. Triteano V. 3. Schubert—Liszt: Vándorbrándok, Hegyi E. Szünet. 4. a) Dvorák: Három cigány dal, b) Wagner: Erzsébet belépője a Tannhäuserből, Triteano V. 5. a) Chopin: Nocturno cis-moll, b) Scherzo cis-moll. Strauss—Tausig. „Nacht-falter” keringő, Hegyi E. Kezdeté 8 órakor a vármegyeháza nagytermében. Jegyeket meg lehet váltani Lepagenál.

A „Nyugat” folyóirat irodalmi estéje. Érdekes felolvasó ülés lesz május 4-én a vármegyeháza dísztermében. A „Nyugat” jön le Kolozsvarra, hogy eszméinek a közönséggel való közvetlen érintkezésben csináljon propagandát. Ezen szenzációs irodalmi estén közre fog működni Schöpflin Aladár, Babits Mihály, S. Gervay Erzsébet, Kosztolányi Dezső és Odry Árpád. A dalokat Molnár Antal zeneakadémiai tanár kíséri zongorán. A műsor iránt máris nagy az érdeklődés.

Mignon helyett: Őszi vihar. Ma, pénteken este Papp László betegsége miatt az előre hirdetelt „Mignon” helyett Jób Dániel nagysikerű új szindarabja, az „Őszi vihar” fog színpadra tűlni.

Berky Lili vendéglátéka. Szombaton este 58-adszor fogja nálunk Berky Lili a „Mágnás Miska” Marcsáját vendékként eljátszani.

Falu rossza — ifjúsági előadás. Szombaton délután lesz az idei évad XI. ifjúsági előadása, mely alkalommal a szokásos rendkívüli olcsó helyárak mellett a „Falu rossza” kerül színre.

Pusztító tűz — Psilanderrel. Ma, pénteken, szombaton és vasárnap fogja a Szinkör-mozgó Psilander egyik legragyogóbb alakítását, a „Pusztító tűz”-et bemutatni.

A csunya fiú — Kramer Leopolddal. Ki ne emlékezne még az „Utolsó hajnal” c. Phönix-filmre, melyben Kramer Leopold játszotta a főszerepet? Nos, ez a Kramer Leopold fogja a Phönix-gyár legújabb alkotásában a címszerepet játszani, mely pénteken, szombaton és vasárnap kerül az Egyetem-mozgóban bemutatásra.

Hugenották — az Urániában. Csak két napig, pénteken és szombaton lesz a „Hugenották” c. 6 felvonásos színezett grandiózus filmdráma az Urániában látható.

FŐSZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: **GOPPOLT GYULA**
FELELŐS SZERKESZTŐ: **SZÁSZ ENDRE**
LAPTULAJDONOS: **GOMBOS FERENCZ LYCEUM-KÖNYVNYOMDA**
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATALI TELEFON: 204

Nyílttér*

*
Felhívás.

Zattler Béla kolozsvári faárugyára részvénytársaságra alakulván át, felhívjuk mindazokat, akiknek nevezett ellenkövetelésük áll fenn, hogy azt *dr. Lászlóffy István* kolozsvári ügyvédnél (Deák Ferenc-utca 20. sz.) 8 nap alatt jelentsek be, mert későbbi bejelentéseket figyelembe nem veszünk.

Kolozsvar, 1918 április 28.

Az alapítók.

Nyomatott Gombos F. „Lyceum”-könyvnyomda körforgógépjén Kolozsvar, Deák Ferenc-utca 12.

Szinkör-Mozgó

Pénteken:

Pusztító tűz.

Egyetem-Mozgó

Pénteken:

A csunya fiú.

Uránia Színház

Pénteken:

A hugonották.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetésekről a még emelkedő anyagdrágulás miatt

10 szög 3-50 K, minden további szó 30 fillér

Az emelkedő árak miatt a hirdetések elhelyezését a kiadó a Gombos-papírnyomdában (Deák F.-u. 12. sz.) bezárólag d. u. 5 óráig, azonnal feladott apróhirdetéseket kétszeres ár fizetendő.

Urino üres szobát keres családnál. Értesítés: Fencsalcz József-ut 82. 9181

Eladó butor, csipkefüggöny, nagy tükör, villanylámpa, konyhaedény. Megtekinthető pénteken délután 5-től 7-ig. Magyar-utca 1. szám földszint, ajtó 12. 9171

Pianino-zongora eladó. Megtekinthető 4-6 óráig. Mikó-utca 27. 9172

Varró tanulóleányt fizetéssel felvesz Hirsch Hanna melléző-üzlete. Wesselényi Miklós-utca 5. sz. 9173-3

„Géppunka 101-ig” jellegére levél van a kiadóba. 9178

Uri-háznál 2 egyetemi hallgató elegáns butorozott szobát, kitűnő ellátást kaphat. Megkereséseket „Ezer koronáért” jellegére a kiadóhivatalba. 9179

Gazdasághoz értő 50 éves magányos ember, szeretne megismerkedni egy jómodu gazdag magányos asszonnyal házasság céljából. Levelet a kiadóba 1888. sz. J. P. jellegére. 9180

Jobb családból való magyar lány elmenne uriházhoz gyerekek mellé vidékre vagy más városban. „Finom bánásmód” jellegére a kiadóban. 9170

„Pélbarna nő” jellegére levél a kiadóba. 9182

Ió termető nőt keresek modellnek. Található vagyok 3-5 között. Szobrászműterem, Koresolya-csarnok. 9183-2

Idősebb munkásnok magas fizetéssel kerestetnek vegytisztításhoz és festéshez a Kristály-gőzmosógyárhoz. 9152-2

Napszámosnok állandó munkára rongyválogatáshoz felvétetnek a Weisztelepen. 9154-5

Veszek aranyat a legmagasabb áron. Grünfeld József óras és ékszerész, Wesselényi M.-u. 21. 9132-4

Gyermektelen házaspár vagy 2 gyermektelen asszony a tanítóképzőben iskolaszolgai állást kaphat. Jelentkezni lehet az igazgatóságnál, Magyar-utca 17. 9046-6

Deák Ferenc-utca 32. szám alatti emeletes ház jutányos áron eladó.

Értekezhetni: Dr. Krausz Jenő ügyvédnél, Unió-utca 2. 8979-x

Ha butorokat akar venni

ne sajnálja az utat Maros-Vásárhelyre

tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár részvénytársaság kamara szállítók

butortermeit.

Ebédlők, uri- és hálószobák, szalonok, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, zongorák hatalmas választékban, jutányos árak mellett

A nádasmenti járás főszolgabírájától

Szám: 381—918.

91

Hirdetmény.

Türe község belsőségében építendő 7 m. nyílású, 2.00 m. magas, 6 m. széles hid, valamint a Gesztrágy—mállyuton építendő 16. számú átereszt építelmű munkájának biztosítására f. évi április hó 29-én d. e. 10 órakor a járási főszolgabírói irodában nyilvános szövegírást tartok, amelyre a vállalkozóknak szándékozókot meghívom.

A hid kikiáltási ára 2066 kor. fillér, az átereszt kikiáltási ára 582 kor. 66 fillér. Vállalkozni szándékozók ajánlat megtételekor a kikiáltási ár 10% át tartoznak letenni.

A részletes vállalati feltételek, valamint a költségelirányzat a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kolozsvar, 1918. április hó 20.

Kövár Arthur,
főszolgabíró.

Rokkant, nyugdíjas tiszték és intelligens altiszték állandó és jól jövedelmező

állást nyerhetnek

esetleg lakóhelyükön is, elsőrangú intézetnél. Ajánlatok „Fair 2472” jellegére Haasenstein és Voglerhez Budapest, Dorottya-u. 11. kéretnek.

Egy gyakorlattal bíró, jó munkás

segédkönyvelőnt

azonnali belépésre keres megfelelő dotáció mellett az **Erdélyi Mezőgazdasági Részvénytársaság** Kolozsvar, Mátyás király-tér 32. I. emelet. 9174-8

Örlési tanusítvány ellenében elvállalok mindennemű

gabonaörlést.

Friedmann Mór, vám- és henger-malomtulajdonos. — Vasut-utca 4. sz. 8130—20